

Methodologie voor de aankoop van energie ter compensatie van de netverliezen voor het plaatselijk vervoernet

Ter goedkeuring ingediend bij de VREG op 30/09/2024

1. INTRODUCTIE	4
2. DEFINITIES & AFKORTINGEN	5
3. INWERKINGTREDING	6
4. PREKWALIFICATIE	7
5. AANBESTEDINGSPROCEDURE	8

Overwegend hetgeen volgt

1. Overeenkomstig artikel 4.1.2 van het Decreet houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid van 8 mei 2009 (hierna "Energiedecreet") wijst de VREG een rechtspersoon aan die belast wordt met het beheer van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in het Vlaamse Gewest die elektrische leidingen kan aanleggen en beheren met een nominale spanning van minder dan of gelijk aan 70 kilovolt, die gebruikt worden voor het vervoer van elektriciteit naar distributienetten.
2. De VREG heeft via haar Beslissing van 18 december 2023 (BESL-2023-128) beslist tot de aanwijzing van Elia Transmission Belgium (hierna "Elia") als beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.
3. Overeenkomstig artikel 4.1.17/6 § 1 van het Energiedecreet is Elia als beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit verantwoordelijk voor de aankoop van energie voor het dekken van netverliezen.
4. Overeenkomstig artikel 4.1.17/6 § 1 van het Energiedecreet heeft Elia daarvoor transparante, objectieve en niet-discriminerende regels voor de aankoop van energie voor het dekken van netverliezen opgesteld. Het dekken van de netverliezen wordt door Elia regelmatig besproken in de Elia Users' Group waar marktdeelnemers steeds de kans hebben om feedback en input te bezorgen op de manier van werken van Elia.
5. In uitvoering van artikel 4.1.17/6 § 1 van het Energiedecreet dient Elia de regels voor de aankoop van energie voor het dekken van netverliezen ter goedkeuring voor te leggen aan de VREG.
6. Overeenkomstig artikel 22 §3 van het Besluit van de CREG van 30 juni 2022 tot vaststelling de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie voor de regulatoire periode 2024-2027 beschikt Elia over een stimulans om de eenheidsprijs van de energie die wordt aangekocht om de regionale netverliezen aan te kopen wanneer de marktprijzen het gunstigst zijn.
7. Elia heeft op 29 maart 2024 een voorstel van regels voor de aankoop van energie voor het dekken van netverliezen voor het eerst ter goedkeuring voorgelegd aan de VREG.
8. Op 11 juni 2024 heeft de VREG via beslissing 2024-36¹ akte genomen van dit voorstel van Elia voor wat betreft de aanbestedingen georganiseerd in 2024 en vraagt een herziene versie van de regels ter goedkeuring voor te leggen, rekening houdende met de opmerkingen van de VREG in haar beslissing 2024-36.

Legt Elia de regels voor de aankoop van energie voor het dekken van de netverliezen ter goedkeuring voor aan de VREG.

¹ Beslissing 2024-36 van 28 mei 2024 van de VREG met betrekking tot de regels voor de aankoop van energie voor het dekken van netverliezen, voorgelegd door Elia Transmission Belgium, zoals vermeld in artikel 4.1.17/6, §1 van het Energiedecreet

1. INTRODUCTIE

1. Deze methodologie beschrijft de door Elia te volgen procedure ter dekking van de netverliezen op het plaatselijk vervoernet in Vlaanderen. De methodologie voorziet in transparante, objectieve en niet-discriminerende manier van werken.
2. Overeenkomstig artikel 4.1.17/6 van het Energiedecreet dient Elia een transparant en participatief overleg op te stellen met alle relevante marktdeelnemers. Deze methodologie wordt, na het voormelde overleg, ter goedkeuring voorgelegd aan de VREG.
3. Dit document omvat de volgende secties:
 - Introductie (hoofdstuk 1)
 - Definities & afkortingen (hoofdstuk 2)
 - Inwerkingtreding (hoofdstuk 3)
 - Prekwalificatie (hoofdstuk 4)
 - Aanbestedingsprocedure (hoofdstuk 5)

2. DEFINITIES & AFKORTINGEN

4. Met het oog op de volledigheid en ter informatie bevat de onderstaande lijst met definities ook relevante termen die reeds in het Energiedecreet of in de Gedragscode van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer gedefinieerd (hierna "gedragscode").

Term	Definition
Ariba-platform	Zoals gedefinieerd op de website van Elia https://www.elia.be/nl/leveranciers/informatie-en-tools . Ariba is de IT tool die door Elia wordt gebruikt om het aankoopproces op te volgen. Meer bepaald, zal dit E-sourcing platform gebruikt worden om stappen in het aankoopproces zoals selectieprocedures (Requests For Information) en offerteaanvragen (Requests For Proposal) te organiseren. Het E-sourcing platform biedt leveranciers de mogelijkheid om op een eerlijke manier deel te nemen aan het mededingingsproces bij Elia.
Balanceringsverantwoordelijke (Balance Responsible Party, BRP)	Zoals gedefinieerd in artikel 2,7° van de Verordening (EU) 2017/2195 van de Commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancing (EBGL) en vermeld in het register van Balanceringsverantwoordelijken.
Kalenderproducten	Producten ter levering van eenzelfde volume van energie gedurende een volledig kalenderjaar.
Kwartaalproducten	Producten ter levering van eenzelfde volume van energie gedurende een volledig kwartaal.
Maandproducten	Producten ter levering van eenzelfde volume van energie gedurende een volledige maand.
Netverliezen	Zoals gedefinieerd in artikel 2 §1 55°. De netverliezen zijn het verbruik van actief vermogen door het net dat veroorzaakt wordt door het gebruik van dat net.
Plaatselijk Vervoernet (PVN)	Zoals gedefinieerd in artikel 4.1.2. van het Energiedecreet. Het PVN is het geheel van de elektrische leidingen met een nominale spanning van minder dan of gelijk aan 70 kilovolt, en de bijbehorende installaties, die gelegen zijn in het Vlaamse Gewest en die voornamelijk gebruikt worden voor het vervoer van elektriciteit naar distributienetten.
Supply gap	Het verschil tussen de gecompenseerde netverliezen en de effectieve netverliezen.

3. INWERKINGTREDING

5. De methodologie die van toepassing is op de aankopen op de korte termijn, zal ten vroegste 2 weken na goedkeuring door de VREG en niet eerder dan 4 februari 2025 in werking treden. Elia verbindt zich ertoe om de inwerkingtreding zo snel als mogelijk na deze datum te laten plaatsvinden. De exacte datum van inwerkingtreding, van de eerste aankoop voor de levering van de daarop volgende dag, zal worden bepaald rekening houdend met de afwerking van de ontwikkeling van de nodige IT-systemen om Elia in staat te stellen de aankopen voor de compensatie van de netverliezen op de Day-Ahead markt uit te voeren. Elia verbindt er zich toe om de inwerkingtreding zo snel als mogelijk na 4 februari 2025 te laten plaatsvinden.
6. De methode, zoals beschreven in paragraaf 18, treedt 12 maanden na de inwerkingtreding van de aankopen op de Day-Ahead markt in werking. Tijdens de transitieperiode hanteert Elia een aanpak waarbij de volumes geleidelijk evolueren tussen de historische manier van werken waarbij een minimale negatieve Supply Gap wordt nagestreefd en de nieuwe methode waarbij een minimale totale Supply Gap wordt nagestreefd.

4. PREKWALIFICATIE

7. De marktpartijen geïnteresseerd in deelname aan het proces voor aankoop van energie ter dekking van netverliezen kunnen zich op elk moment prekwalficeren voor de deelname aan de aanbestedingen voor de dekking van de netverliezen. Dit doen ze door een email te sturen naar aankoopafdeling van Elia. Elia publiceert op haar publieke website de nodige informatie met betrekking tot het prekwalficatieproces. (<https://www.elia.be/en/suppliers/supplier/energy-purchases/offsetting-grid-losses>)
8. Onverminderd paragraaf 7, publiceert Elia periodiek een bericht om een grotere deelname van marktpartijen aan te moedigen via een oproep tot prekwalficatie.
9. De criteria waaraan de marktpartijen moeten voldoen, staan vermeld in de "Exclusion Questionnaire" en beogen te garanderen dat de marktpartijen op een betrouwbare manier de beoogde dienst kunnen leveren. Deze criteria omvatten:
 - Een geldige BRP licentie in bezit hebben voor het net van Elia in de 3 regio's van België;
 - Een Graydon rapport voorleggen om een stabiele financiële situatie te bewijzen. Het Graydon rapport bevestigt dat de kandidaat een Graydon score > 1 en een multiscore > 20 heeft;
 - Een verklaring op eer tekenen waarin de kandidaat verklaart dat zijn verplichtingen met betrekking tot de betaling van sociale zekerheidsbijdragen en belastingen zijn vervuld, en dat hij niet in staat van faillissement of gerechtelijke organisatie verkeert;
 - De "algemene voorwaarden voor ondersteunende diensten en netverliezen" van Elia aanvaarden.
10. Marktpartijen die willen prekwalficeren, moeten het aangeleverde Excel-bestand "Exclusion Questionnaire" invullen en, samen met de benodigde bijlagen, indienen bij de aankoopafdeling van Elia per email.
11. Elia zal de marktpartij uiterlijk 60 dagen na indiening van een volledig dossier op de hoogte stellen of de prekwalficatie al dan niet succesvol was.
12. Indien de marktpartij nog geen toegang heeft tot het Ariba-platform, zal de aankoopafdeling de marktpartij na succesvolle prekwalficatie toegang verlenen tot dit platform.

5. AANBESTEDINGSPROCEDURE

5.1 Aankopen voor de lange termijn

13. Elia organiseert het hele jaar door verschillende aanbestedingen waarvoor ze alle succesvol geprekwalificeerde kandidaten uitnodigt om deel te nemen.
14. Voor elke aanbesteding worden de volumes meestal aangekocht in blokken van 5 MW, of indien nodig in blokken van 10MW, voor een in de aanbesteding bepaalde product (zijnde een volledig jaar, een kwartaal of een maand, hetzij voor piekperiode hetzij voor 'baseload'). Ieder product vormt zijn eigen lot in de aanbesteding. Een geprekwalificeerde kandidaat kan aldus in een aanbesteding één of meerdere biedingen doen die elk een volume van 5 (of 10 MW) moeten betreffen. De aangekochte volumes dienen geleverd te worden in de Belgische regelzone.
15. Elia koopt Kalenderproducten tot 3 jaar op voorhand. Elia beoogt een spreiding van de aankoop van benodigde volumes over de periode van 3 jaar voorafgaand aan de start van de leveringsperiode teneinde een voldoende spreiding van het prijsrisico toe te laten.
16. Elia koopt Kwartaalproducten en Maandproducten maximaal 1 jaar op voorhand.
17. Elia koopt baseload- en piekproducten aan in functie van het verwachte te compenseren profiel van netverliezen.
18. Om te bepalen welke volumes op voorhand moeten worden aangekocht maakt Elia een inschatting van de toekomstige netverliezen op basis van de historische netverliezen en de voorspellingen van de netverliezen voor het betreffende jaar. Elia hanteert hiervoor de volgende procedure:
 - i) Voor elk kwartier van het jaar waarvoor het volume wordt berekend, baseert Elia zich op de beschikbare historische waarden van de laatste 12 maanden.
 - ii) Elia berekent dan een groeifactor die de verhouding weergeeft tussen de totale geraamde netverliezen voor het betreffende jaar en de totale historische waarden van de 12 laatst beschikbare maanden. Dit resulteert in één waarde voor het hele jaar. Deze groeifactor wordt vervolgens toegepast op elke historische kwartierwaarde die is vastgesteld in stap i.
 - iii) Er worden aanvullende correcties gemaakt op de profielen om rekening te houden met de zomertijd en om ervoor te zorgen dat weekdays en weekends op de juiste manier worden afgestemd.
 - iv) De kwartierwaarden worden dan geaggregeerd per maand en afgerond tot het dichtste 5-tal (in MW).
 - v) Zodra de initiële maandelijkse profielen voor elke maand zijn berekend, start Elia een iteratief proces dat een minimaleverwachte totale Supply Gap nastreeft, waarbij de Supply Gap wordt gesimuleerd op basis van de raming van de netverliezen per kwartier (zoals bepaald in stap iii) en de maandelijkse profielen als compensatie (zoals bepaald in stap iv). Als de berekende verwachte totale Supply Gap structureel kan worden verminderd, wordt het initiële maandelijkse profiel dienovereenkomstig aangepast. Dit geeft de uiteindelijke maandelijkse profielen.
 - vi) De uiteindelijke maandelijkse profielen voor het volgende jaar worden ook gebruikt voor Y+2 en Y+3.

19. Elia mag van de procedure, zoals beschreven in paragraaf 18, afwijken in het geval van buitengewone marktomstandigheden.
20. Elia zal de profielen voor het lopende jaar minstens één keer bijwerken op basis van de laatst beschikbare gegevens.
21. De geprekwalificeerde kandidaten worden enkele uren voor de aanbesteding per e-mail gewaarschuwd wanneer er een aanbesteding zal plaatsvinden. Elia communiceert hierin expliciet de volumes en producten waarvoor Elia een aanbesteding wenst te lanceren, als ook de uiterste termijnen voor het indienen van een offerte.
22. Bijkomend onderneemt Elia redelijke inspanningen om de geprekwalificeerde kandidaten ook telefonisch te contacteren om hen op de hoogte te stellen van de komende aanbesteding.
23. De geprekwalificeerde kandidaten dienen binnen de in paragraaf 21 bepaalde termijn hun bindende biedingen in via de online tool voor indiening van prijsoffertes (Ariba-platform).
24. Geprekwalificeerde kandidaten zijn niet verplicht om deel te nemen aan een aanbesteding. Wanneer meer dan 1 lot tegelijk wordt gelanceerd door Elia in een aanbesteding, staat het de geprekwalificeerde kandidaten vrij om deel te nemen aan geen, één, enkele of alle loten.
25. Elia herinnert de geprekwalificeerde kandidaten automatisch via email aan de komende uiterste termijn voor de indiening van biedingen, nl. 15 minuten voor het verstrijken van de uiterste termijn voor de indiening van biedingen.
26. Elia verwittigt de geprekwalificeerde kandidaten automatisch via email dat de uiterste termijn voor de indiening van biedingen verlopen is.
27. Uitsluitend biedingen die voor het verstrijken van de uiterste termijn voor de indiening van biedingen zijn ingediend worden door Elia in overweging genomen.
28. Elia zal zijn selectie uitvoeren enkel en alleen op basis van de ingediende biedprijzen. Voor ieder lot worden dus de goedkoopste biedingen van 5 MW (of 10 MW) geselecteerd.
29. In het geval dat 2 biedingen dezelfde prijs hebben organiseert Elia een rerun van de veiling. De 2 kandidaten die dezelfde prijzen hebben ingediend krijgen dan 10 minuten om een nieuwe prijs te bieden.
30. Elia behoudt het recht om geen enkele bieding te aanvaarden als de kost van de laagste bieding voor een lot te hoog uitvalt. Elia zal dan op een later moment een nieuwe aanbesteding met deze loten organiseren om het beoogde volume te contracteren.
31. Wanneer de aanbesteding afgelopen is, informeert Elia de winnaars van de aanbesteding via email.
32. Nadat de winnaars van de veiling zijn geïnformeerd, stuurt Elia een informatieve email naar alle deelnemers die aangeeft welk product aan welke prijs is aangekocht. De namen van de verschillende deelnemers worden hierin niet meegedeeld.
33. Voor de start van iedere levertermijn wordt een aankooporder uitgestuurd naar de winnaars van de aanbestedingen met de exacte volumes en prijzen aangeboden tijdens de voorafgaande aanbestedingen.

5.2 Aankopen voor de korte termijn

34. Elia verfijnt haar positie voor het compenseren van de netverliezen door dagelijks energie te kopen of verkopen op de Day-Ahead markt.
35. Elia voorspelt dagelijks (inclusief weekenden en feestdagen) de federale en regionale netverliezen voor de volgende dag op kwartierbasis. De voorspelling gebeurt aan de hand van een machine learning algoritme dat minstens rekening houdt met voorspelling van windenergie, zonne-energie, de load en de historische netverliezen van de laatste 7 dagen.
36. De dagelijkse voorspelling bevat ook voorlopige voorspellingen voor de volgende 4 dagen. Deze kunnen worden gebruikt als back-upwaarde in het geval dat een voorspelling voor de volgende dag niet kan worden gegenereerd.
37. Elia zal inschatten voor de betreffende dagen hoeveel compensatie in natura van de BRP's wordt verwacht voor de federale verliezen en berekenen hoeveel regionale verliezen al zijn gecompenseerd via de lange termijn aankopen.
38. Het volume dat op de Day-Ahead markt gekocht of verkocht moet worden, wordt bepaald door de totale schattingen van de gecombineerde federale en regionale netverliezen, verminderd met de compensaties die al zijn voorzien (regionaal) of geschat (federaal). Indien nodig wordt het gemiddelde berekend van de voorspellingen om de granulariteit te laten overeenkomen met de tijdseenheid waarin de Day-Ahead markt opereert.
39. Elia zal het volume zal kopen of verkopen via de Day-Ahead veilingen voor het marktgebied België.
40. Afhankelijk van het volume zal Elia energie kopen of verkopen tegen elke prijs. Er worden geen transacties uitgevoerd indien het aan te kopen volume nul is.
41. Als er na de korte termijn aankoop nog een onevenwicht overblijft (bijv. door voorspellingsfouten), of dat het volume niet kon worden gekocht/verkocht bij gebrek aan liquiditeit op de Day-Ahead markt, zal Elia geen verdere acties ondernemen om de resterende Supply Gap te dichten.
42. Elia stuurt jaarlijks een rapport naar de VREG. Dit rapport bevat de volgende gegevens:
 - Voorspellingen van de regionale netverliezen
 - De lange termijn aankopen ter compensatie van de regionale netverliezen
 - Voorspellingen van de regionale Supply Gap
43. Volumes die werden aangekocht of verkocht op de Day-Ahead markt

Elia maakt dit jaarlijks rapport eveneens over aan de CREG ingevolge diens tarifaire bevoegdheden betreffende de aankoop van energie ter compensatie van de regionale netverliezen.